

คู่มือจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดิน

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมที่ดิน

พระบรมราโชวาท

ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ

“...การทำงานสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญก้าวหน้า นอกจากจะต้องใช้วิชาความรู้ที่ดีแล้ว แต่ละคนยังต้องมีจิตใจที่มั่นคงในความสุจริตและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จเป็นรากฐานรองรับ กับต้องอาศัยกุศโลบายหรือวิธีการอันแยบคายในการประพฤติปฏิบัติเข้าประกอบอีกหลายประการ

ประการแรก ได้แก่ การสร้างศรัทธาความเชื่อถือในงานที่กระทำ ซึ่งเป็นพลังกำลังส่งเสริมให้เกิดความพอใจและความเพียรพยายามอย่างสำคัญ ในอันที่จะทำการงานให้บรรลุผลเลิศ.

ประการที่สอง ได้แก่ การไม่ประมาทปัญญาความรู้ ความฉลาด สามารถทั้งของตนเองทั้งของผู้อื่น ซึ่งเป็นเครื่องช่วยทำงานได้ก้าวหน้าก้าวหน้าไกล

ประการที่สาม ได้แก่ การตามรักษาความจริงใจทั้งต่อผู้อื่นทั้งต่อตัวเองซึ่งเป็นเครื่องทำให้ไว้วางใจร่วมมือกัน และทำให้งานสำเร็จได้โดยราบรื่น

ประการที่สี่ ได้แก่ การกำจัดจิตใจที่ต่ำทราม รวมทั้งสร้างเสริมความคิดจิตใจที่สะอาด เข้มแข็ง ที่จะช่วยให้ฝึกฝนแต่ในการที่จะปฏิบัติดีให้เกิดความก้าวหน้า

ประการที่ห้า ได้แก่ การรู้จักสงบใจซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ยังคิดได้ในเมื่อมีเหตุทำให้เกิดความหวั่นไหวฟุ้งซ่าน และสามารถพิจารณาแก้ไขปัญหาได้โดยถูกต้อง

คุณสมบัติหรือคุณธรรมที่กล่าวแล้วทั้งที่เป็นส่วนรากฐานทั้งที่เป็นส่วนวิธีการ ต่างเป็นเหตุเป็นผลอาศัยกันและเกื้อกูลส่งเสริมกันอยู่ทั้งหมด จะอาศัยเพียงข้อหนึ่งข้อใด หรือเพียงบางส่วนบางข้อมิได้ เพราะจะไม่ช่วยให้เกิดผลหรือได้ผลน้อย

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพยายามอบรมสร้างเสริมให้บริบูรณ์ขึ้นแต่ละข้อ และทุกข้อ เมื่อคุณสมบัติดังกล่าวประชุมพร้อมกันขึ้นแล้ว จึงจะบังเกิดผลเลิศให้เกิดขึ้นสมบูรณ์ บริบูรณ์ เป็นประโยชน์ช่วยตัวช่วยผู้อื่นได้อย่างแท้จริง...”

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ประวัติกรรมที่ดินและตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดิน	๑
บทที่ ๒ จริยธรรมที่สำคัญสำหรับเจ้าพนักงานที่ดิน	๗
หน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ	๗
จริยธรรมที่เกี่ยวข้องในแต่ละหน้าที่	๑๓
ประการที่ ๑ จริยธรรมในการปฏิบัติตน	๒๔
ประการที่ ๒ จริยธรรมในการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น	๒๖
ประการที่ ๓ จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่	๒๗
บทที่ ๓ ข้อเสนอในการขับเคลื่อนจริยธรรม	
ของเจ้าพนักงานที่ดิน	๒๙
บทที่ ๔ กรณีตัวอย่างเรื่องจริยธรรมที่เจ้าพนักงานที่ดิน	
ต้องไม่ทำ (Must not do)	๓๑
บทที่ ๕ บทวิเคราะห์	๓๕
เรื่องที่ ๑ ในกรมที่ดิน	๓๖
เรื่องที่ ๒ ความซื่อตรงต่อหน้าที่	๓๙
เรื่องที่ ๓ ในวงการธุรกิจเอกชน	๔๐
เรื่องที่ ๔ ทางสองแพร่งด้านจริยธรรม	๔๑
เรื่องที่ ๕ ความกล้าหาญในทางจริยธรรม	๔๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๖ บทสรุป	๔๙
บรรณานุกรม	๕๕
ภาคผนวก	๕๗

คำนำ

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐) ได้กำหนดแนวทางเพื่อปลูกและปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคน ในทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ โดยการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต รวมถึงปรับเปลี่ยนฐานความคิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยมีเป้าหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความซื่อสัตย์ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักถึงภัยในการทุจริต รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการเพื่อลดความเสี่ยงในการทุจริต

ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนฐานความคิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต ถือเป็นแนวทาง ตามที่รัฐบาลมีนโยบาย ในด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล เพื่อการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

กระทรวงมหาดไทยจึงกำหนดแนวทางเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ให้หน่วยงานในสังกัดพิจารณา กำหนดให้นำเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการสอบคัดเลือกหรือสอบเลื่อนขั้นบุคลากรในหน่วยงานและให้พิจารณานำข้อมูล

ความรู้หรือประเด็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม เป็นส่วนหนึ่งในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการในสังกัด

กรมที่ดินในฐานะที่เป็นหน่วยงานในด้านการให้บริการที่มีโครงสร้างการบริหารงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จึงต้องตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ในการให้บริการประชาชน ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใสและปราศจากการทุจริต เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน จึงจัดทำคู่มือจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดิน เพื่อใช้เป็นแนวทางให้เจ้าพนักงานที่ดินได้ประพฤติและปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งเป็นพื้นฐานของการเป็นข้าราชการที่ดี ที่ถูกคาดหวังจากประชาชนว่าจะต้องประพฤติตนอย่างซื่อสัตย์ รับผิดชอบ เสียสละ ยึดถือความถูกต้องเป็นธรรม เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน ข้าราชการจึงต้องมีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงในการทำงาน ซึ่งหมายถึงการเป็นคนดีและคนเก่งไปพร้อมกัน

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณผู้บริหารกรมที่ดินและคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมที่ดินที่สละเวลาในการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำคู่มือจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดิน

(นายประทีป กิริติเรชา)
อธิบดีกรมที่ดิน

บทสรุปผู้บริหาร

กรมที่ดินมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ราษฎรให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น จัดที่ทำกินให้ประชาชนตามประมวลกฎหมายที่ดิน ควบคุมการจัดสรรที่ดิน จดทะเบียนอาคารชุด และควบคุมช่างรังวัดเอกชน

ตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำแต่ละจังหวัด/อำเภอ มีหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของบุคลากรกรมที่ดินในส่วนภูมิภาค การยึดถือจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินได้ถูกกำหนดไว้ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน โดยเจ้าพนักงานที่ดินมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการบริหารงานในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่ากรมในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ที่มีลักษณะงานเกี่ยวกับการวางแผน บริหารจัดการ จัดระบบงาน อำนวยการ สั่งราชการ มอบหมาย กำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ประเมินผลงาน ตัดสินใจ แก้ปัญหาเกี่ยวกับงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานสูงมากเป็นพิเศษ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ซึ่งในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมที่เจ้าพนักงานที่ดินต้องถือปฏิบัติไว้แล้ว ตัวอย่างเช่น ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ข้อ ๕
ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือ
ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน ข้อ ๗
ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่าง
ตรงไปตรงมา ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ
และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด เป็นต้น

การจัดทำคู่มือจริยธรรมนี้ได้รวบรวมข้อปฏิบัติในด้านจริยธรรม
ให้แก่ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/จังหวัดสาขา/ส่วนแยก ได้แก่

จริยธรรมในการดำรงตน เจ้าพนักงานที่ดินพึงดำรงตนตาม
ฐานานุกรม โดยยึดหลักธรรมโลกบาลและการมีสติ สัมปชัญญะ พึงละเว้น
กระทำการอันใดให้เป็นที่เสื่อมเสียภาพพจน์ ชื่อเสียง และเกียรติภูมิของ
กรมที่ดิน พึงประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการน้อม
นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ พึงประพฤติและปฏิบัติตนตาม
ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดินและ
ค่านิยมหลักกรมที่ดินอย่างเคร่งครัด

จริยธรรมในการปฏิบัติต่อผู้อื่น เจ้าพนักงานที่ดินพึงดูแลเอา
ใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญกำลังใจ สวัสดิการ
และรับฟังความคิดเห็นผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้อง
ตามทำนองคลองธรรม พึงควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ใต้บังคับบัญชาในความ
รับผิดชอบของตนไม่ให้เกิดการหรือมีพฤติกรรมในทางมิชอบ พึง

ส่งเสริมให้เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ และพึงให้เป็นธรรม
ในเรื่องการบริหารงานบุคคล และประเมินผลการปฏิบัติงาน

จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานที่ดินต้องขับเคลื่อน
นโยบายรัฐบาลและกรมที่ดิน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
ต้องยึดถือปฏิบัติงานตามระเบียบและกฎหมายด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
ต้องพัฒนาการปฏิบัติงานในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเต็มกำลัง
ความสามารถ และต้องสามารถประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอกลไกการขับเคลื่อนจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดิน ซึ่งจะ
เสนอไว้เฉพาะที่สำคัญบางประการและไม่ซ้ำซ้อนกับประมวลจริยธรรม
ข้าราชการพลเรือน

๑. ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงของกรมที่ดินเป็นแบบอย่างที่ดีและ
แสดงออกถึงมาตรฐานทางจริยธรรมในฐานะเป็นผู้กำกับ ควบคุมด้าน
มาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการทุกระดับ

๒. มีกลไกตรวจสอบและประเมินผลด้านจริยธรรมเช่น มีการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของข้าราชการ ให้
ความสำคัญเรื่องร้องเรียนของประชาชน เป็นต้น

๓. มีช่องทางให้ประชาชนและภาคเอกชนมีส่วนร่วมรับรู้ในเรื่อง
แผนงาน/โครงการ ของสำนักงานที่ดิน

๔. ให้การสนับสนุนการทำงานขององค์กรหรือหน่วยงานที่
ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการสอดส่องตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการ

ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมและกลไกติดตามตรวจสอบการดำเนินการทางจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดินแล้ว แต่ในสถานการณ์จริงมักต้องประสบกับแรงกดดันหรือแรงเสียดทานจากหลายๆ ฝ่าย หลายๆ ปัจจัย ที่อาจทำให้การปฏิบัติตามจริยธรรมต้องย่อหย่อนหรือเบี่ยงเบนไป ซึ่งประเด็นความเสี่ยงด้านจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดินอาจเกิดจากเหตุปัจจัยเหล่านี้

ปัจจัยภายใน ก็คือปัจจัยเรื่องมโนธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินที่จะต้องมีความอดทน อดกลั้น ความเข้มแข็งทางจริยธรรม ตลอดจนความสามารถหรือเทคนิคในการบริหารจัดการต่อปัจจัยเสี่ยงในเรื่องของจริยธรรมที่เผชิญอยู่

ปัจจัยภายนอก คือ ๑) วัฒนธรรมองค์กรบางแห่ง ที่ไม่เห็นความสำคัญของการกระทำผิดจริยธรรม และมีแนวโน้มที่ทำให้มีการละเลยการปฏิบัติตามจริยธรรมได้ ๒) ผลประโยชน์ตอบแทนที่มีการเสนอให้ในการขอรับบริการเกี่ยวกับงานที่ดิน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และ ๓) ครอบครัว ญาติ หรือบุคคลที่รู้จัก มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เรื่องสำคัญบางประการที่สุ่มเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนจริยธรรมของข้าราชการ

กรมที่ดินได้จัดช่องทางต่างๆ เพื่อการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมที่ดิน ทั้งจากกรมที่ดินโดยตรง ได้แก่ มีหนังสือร้องเรียนถึงอธิบดีกรมที่ดิน ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์กรมที่ดิน ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมที่ดิน ร้องเรียนด้วยตนเอง และร้องเรียนผ่านหน่วยงานราชการต่างๆ ได้แก่ สำนักราชเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนัก

นายกรัฐมนตรี ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ “ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล ๑๑๑๑” สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมที่ดินได้รับ เรื่องร้องเรียนร้องทุกข์จำนวน ๗๘๘ เรื่อง และ ๖๑๔ เรื่อง ตามลำดับ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผลจากการวิเคราะห์ประมวลผลพบว่า จำนวนเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ที่มีผลต่อประชาชนผู้ใช้บริการโดยตรงมี ๔ ประเภท (ตามลำดับจากมากไปน้อย) ได้แก่ การออกเอกสารสิทธิ เรื่อง อื่นๆ ขอความช่วยเหลือ และขอให้ปรับปรุงการให้บริการและเสนอ ข้อคิดเห็น

บทที่ ๑

ประวัติกรรมที่ดินและตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดิน

กรรมที่ดิน เป็นหน่วยงานระดับกรม สังกัด กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ราษฎรและให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น รวมถึงการจัดที่ทำกินให้ประชาชนตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ประวัติกรรมที่ดิน ในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหง พระองค์ทรงดำเนินรัฐประศาสนนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชน โดยให้ราษฎรทำประโยชน์บนที่ดินซึ่งผลประโยชน์จะตกแก่คนๆ นั้น

ครั้นมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีมีระบบการบริหารประเทศแบบจตุสดมภ์ที่เรียกว่า เวียง วัง คลัง นา ซึ่งเรื่องของที่ดินนี้จัดอยู่ในหมวดหมู่ของนา หรือ กรมนา นั่นเอง โดยหน้าที่ของกรมนามัยนั้นแบ่งออกเป็น ๒ หน้าที่ คือ บริหารและตุลาการ

หน้าที่บริหารจะจัดหาที่ดิน โดยให้ราษฎรเข้าไปบุกเบิกที่ดินเปล่าที่รกร้างอยู่และให้ใช้ประกอบการทำกิน โดยเขียนโฉนดไว้ให้แก่ผู้เข้าไปบุกเบิกที่ดินตรงนั้น พร้อมกับหาที่ดินเพื่อการศาสนา สร้างเป็นวัดวาอารามต่าง ๆ

ส่วนหน้าที่ตุลาการจะมีหน้าที่ดูแลการเข้าไปไต่ถามว่าผู้ใดลักลอบกระทำการให้นำมาลงโทษ อีกทั้งระงับเหตุทะเลาะวิวาทในเรื่องที่ดิน เช่นกรณีแย่งนากันทำ รวมถึงข้อพิพาทเกี่ยวกับการลักเครื่องมือทำนา ขโมยไถลักแอก เป็นต้น

ต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ลักษณะการบริหารที่ดิน ส่วนใหญ่คงยึดหลักเดียวกันไว้

กระทั่งรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ เกิดกรณีพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินบ่อยครั้งขนาดขึ้นโรงขึ้นศาลเป็นว่าเล่น เพราะเจ้าหน้าที่ผู้เก็บภาษีอากรออกหนังสือสำคัญให้เจ้าของที่ดินไว้ยัดถื่อ ไม่อาจจะรับข้อพิพาทได้แย่งปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ได้ เนื่องจากข้อความบนหนังสือไม่กระจ่างไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานยืนยันได้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดฯ ให้เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ ซึ่งดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ จัดทำทะเบียนที่ดินให้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินจริงจังและเร่งด่วน ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่าที่ดินมีราคายิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก ย่อมเป็นสาเหตุให้ราษฎรมีข้อพิพาทมากขึ้นอีก สมควรจัดหมายเขตที่ดินนั้นให้มั่นคงยิ่งขึ้น

พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้ออกพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๔๒ ให้ พระยาประชาชีพบริหาร(ผึ่ง ชูโต) ข้าหลวงเกษตรให้อยู่ในบังคับบัญชาของเทศาภิบาลมณฑลกรุงเก่า ออกไปดำเนินการออกโฉนด โดยกำหนดท้องที่ที่คิดได้แต่แยกบางไพร่ขึ้นไปตามผึ่ง

แม่น้ำเจ้าพระยาทิศตะวันตก และตามฝั่งแม่น้ำแควอ่างทอง ทิศตะวันออก ไปจนถึงคลองตะเคียนเป็นที่สุดฝ่ายเหนือ

พระยาประชาชีพบริหารกับเจ้าพนักงานแผนที่ทำการเดินสำรวจ ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๔๔ ที่บ้านพลับ ตำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน เมืองกรุงเก่า (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) โดยได้ไปตั้งกองพักอาศัยทำการอยู่ที่สภาคารราชประยูร พระราชวังบางปะอิน เพราะยังไม่ได้สร้างหอทะเบียนประจำจังหวัดเป็นสถานที่ทำงานขึ้น

ทว่าช่วงเวลานั้นยังไม่มีกฎหมายเป็นหลักในการออกโฉนดที่ชัดเจน พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ออกประกาศพระบรมราชโองการลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๔๔ วางระเบียบเรื่องโฉนดไว้อย่างชัดเจน และพระบรมราชโองการนี้ถือเป็นกฎหมายที่ใช้ในการออกโฉนดที่ดินครั้งแรกในประเทศไทย

การเดินสำรวจออกโฉนดในช่วงระยะเริ่มแรกนั้น หลายตำบลในเขตบางปะอิน มณฑลกรุงเก่าได้รับการออกโฉนดและแจกโฉนดให้ ต่อมาได้สร้างหอทะเบียนที่ดินประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเสร็จราวเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๔

โฉนดที่ดินฉบับแรกของประเทศไทยเป็นโฉนดที่ดินจากการเดินสำรวจมีพระนาม “สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์” ทรงถือกรรมสิทธิ์เป็นโฉนดเลขที่ ๑ สารบัญเล่มที่ ๑ หน้าที่ ๑ เลขที่ดิน ๑๑๗ ระหว่าง ๑๗๓๓๐ ตำบลบ้านแปง อำเภอพระราชวัง แขวงเมืองกรุงเก่า (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) เนื้อที่ ๘๙ ไร่ ๑ งาน ๕๒ ตารางวา ลงพระนามพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลในรัชกาลที่ ๖ ในตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ลงนามพระ

ยาวิชาชีพบริหาร ในตำแหน่งเจ้าพนักงานเกษตรราชการ และลงนามพระราชกฤษฎีกา ในตำแหน่งนายอำเภอ

สำหรับตราประจำตำแหน่งเจ้าพนักงานเกษตรราชการหรือเจ้าพนักงานที่ดินสมัยนั้น ใช้ตรารูปพิพัตราดำเนนมือขวาถือดอกจกกลนี้ (ดอกบัว) มือซ้ายถือพระขรรค์

ดังนั้น ตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจึงถือกำเนิดมาพร้อมกับการเดินทางสำรวจออกโฉนดครั้งแรกของประเทศไทย

นอกจากนี้พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้สถาปนา กรมทะเบียนที่ดิน สังกัดกระทรวงเกษตรราชการขึ้นมา เพื่อจัดการดูแลเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยประกาศพระบรมราชการโองการเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๔ ซึ่งมี นาย ดับบริว เอ.เกรแฮม เป็นเจ้ากรมคนแรก

ด้วยเหตุนี้กรมที่ดิน จึงถือเอาวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๔ เป็นวันสถาปนากกรมที่ดิน

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ กรมทะเบียนที่ดิน ก็ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น กรมที่ดิน สังกัดกระทรวงมหาดไทยตามประกาศพระบรมราชโองการผลัดเปลี่ยนเสนาบดีปลัดพูลฉลอง กระทรวงต่างๆ และรวมกระทรวง พ.ศ.๒๔๗๕

หลังจากนั้นถัดมาอีกหนึ่งปีก็เปลี่ยนชื่อมาเป็น กรมที่ดินและโลหกิจ พร้อมทั้งโอนมาสังกัดกระทรวงเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ แต่ก็เป็นช่วงเวลาที่ไม่นานนักก็ต้องโอนกลับมาสังกัดกระทรวงเกษตรราชการอีกครั้งในอีก ๒ ปีต่อมา

ท้ายสุดเมื่อมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๘๔ ต้องเปลี่ยนชื่อกันอีก โดยใช้ชื่อว่า กรมที่ดิน เพียงอย่างเดียวและมาสังกัดกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้

อำนาจและหน้าที่ของกรมที่ดิน

๑. ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ราษฎร
๒. ให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
๓. จัดที่ทำกินให้ประชาชนตามประมวลกฎหมายที่ดิน
๔. ควบคุมการจัดสรรที่ดิน
๕. การจดทะเบียนอาคารชุด
๖. ควบคุมช่างรังวัดเอกชน

วิสัยทัศน์ กรมที่ดิน

“เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการที่ดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และการพัฒนาประเทศด้วยมาตรฐานการจัดการบริการระดับสากล”

พันธกิจ กรมที่ดิน

๑. ค้ำครองสิทธิด้านที่ดินให้แก่ประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมาย
 ๒. บูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกโฉนดที่ดินแก่ประชาชน มีความเป็นเอกภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งประเทศ ทั้งเชิงนโยบายและการปฏิบัติ
 ๓. เป็นศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ ที่มีระบบฐานข้อมูลที่ดินของประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถรองรับการใช้ประโยชน์จากที่ดินในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง
 ๔. ให้บริการด้านการทะเบียนที่ดินของประเทศไทยที่มีความทันสมัย บริการออนไลน์ทั่วทั้งประเทศ และเชื่อมโยงกับสากล พร้อมทั้งมีบุคลากรด้านทะเบียนที่ดินของประเทศไทย ที่มีขีดความสามารถสูง ในระดับสากล
- กรมที่ดินเห็นว่าเพื่อให้บุคลากรกรมที่ดิน ได้มีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนทั้งในด้านการดำรงตนและการปฏิบัติงาน จึงได้ร่วมกับสำนักงาน ก.พ. กำหนดค่านิยมหลักของกรมที่ดิน ดังนี้

ค่านิยมหลัก

Accountability	รู้รับผิดชอบ
Customer Service	มอบจิตบริการ
Communication	สื่อสารเลิศล้ำ
Ethic	จริยธรรมนำจิตใจ
People Development	ฝึกฝน เรียนรู้
Teamwork	มุ่งสู่ความร่วมมือ

บทที่ ๒

จริยธรรมสำหรับเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด / สาขา / ส่วนแยก

ตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำแต่ละจังหวัด/อำเภอ มีหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของบุคลากรกรมที่ดินในส่วนภูมิภาค การยึดถือจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินได้ถูกกำหนดไว้ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง และลักษณะงานที่ปฏิบัติของตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดิน กล่าวคือ

๑. หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

บริหารงานในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่ากรมในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ที่มีลักษณะงานเกี่ยวกับการวางแผน บริหารจัดการ จัดระบบงาน อำนาจการ สั่งราชการ มอบหมาย กำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ประเมินผลงาน ตัดสินใจ แก้ปัญหาเกี่ยวกับงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมากเป็นพิเศษ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ ดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด กฎหมายว่าด้วยช่างรังวัดเอกชน และกฎหมายว่าด้วยการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมในจังหวัด

๑.๒ ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑.๓ ดำเนินการรังวัด การรังวัดพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ สอบเขต ตรวจสอบเนื้อที่

๑.๔ ดำเนินการแบ่งแยกที่ดินออกเป็นหลายแปลง การรวมที่ดินหลายแปลงเข้าเป็นแปลงเดียวกัน การทำแผนที่สำหรับที่ดิน

๑.๕ ดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายและภาษีอากร เกี่ยวกับการดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือการดำเนินการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

๑.๖ กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาและสำนักงานที่ดินอำเภอ

๑.๗ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒. ลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่างๆ ประกอบด้วย

๒.๑ ด้านแผนงาน

๒.๑.๑ วางแผนงาน โครงการ หรือแผนการปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานที่ดินจังหวัด / สาขา / อำเภอ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์ของกรมที่ดิน

๒.๑.๒ บูรณาการแผนงาน โครงการขนาดใหญ่ กิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานที่ดิน

๒.๑.๓ ติดตาม เร่งรัด การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และความยุ่งยากซับซ้อนมาก ให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ หรือแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานที่ดิน

๒.๑.๔ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำ ประสาน ติดตาม แผนงาน/โครงการของสำนักงานที่ดิน ให้สอดคล้องกับนโยบาย/แผนงาน/โครงการของจังหวัด กรม กระทรวง และรัฐบาล

๒.๑.๕ เสนอความเห็นในการร่าง ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

๒.๒ ด้านบริหารงาน

๒.๒.๑ กำหนดกลยุทธ์ ระบบงาน และวิธีการปฏิบัติ ราชการของหน่วยงาน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานที่ดินจังหวัด / สาขา / อำเภอ

๒.๒.๒ มอบหมาย กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ให้ คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่หลากหลาย และเบ็ดเสร็จของสำนักงานที่ดิน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและ ผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๒.๒.๓ วินิจฉัย สั่งการ เรื่องที่มีขอบเขตผลกระทบในวง กว้าง หรือมีความซับซ้อนของประเด็นปัญหา ซึ่งต้องพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การดำเนินการต่างๆ ตามภารกิจที่สำนักงานที่ดินรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๒.๒.๔ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ เอกชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือ หรือบูรณาการงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ต่อประชาชนผู้รับบริการ

๒.๒.๕ ชี้แจงข้อเท็จจริง พิจารณาให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในที่ประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานต่างๆ ที่ได้รับแต่งตั้ง หรือเวทีเจรจาต่าง ๆ ในระดับหน่วยงานหรือองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในฐานะเป็นผู้มีบทบาทหลัก เพื่อรักษาผลประโยชน์ของราชการและประเทศชาติ

๒.๒.๖ พิจารณา วินิจฉัยให้คำปรึกษา เสนอความเห็นในการควบคุมและคุ้มครองที่ดินของรัฐ การจัดที่ดินเพื่อประชาชน การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดและใบแทน การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การรังวัด การสอบเขตที่ดินและการตรวจสอบเนื้อที่ การแบ่งแยกที่ดินออกเป็นหลายแปลง การรวมที่ดินหลายแปลงเข้าเป็นแปลงเดียวกัน การทำแผนที่สำหรับที่ดิน การจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือทำธุรกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

๒.๒.๗ พิจารณา วินิจฉัย ให้คำปรึกษา เสนอความเห็นในการตอบข้อหารือ และข้อร้องเรียนเกี่ยวกับข้อกฎหมายหรือแนวทางการปฏิบัติงาน

๒.๒.๘ ดำเนินการพัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานที่ดินให้สามารถบริการประชาชนได้ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๙ กำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ รวมทั้งการปฏิบัติงานร่วมกัน หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒.๓ ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล

๒.๓.๑ จัดระบบงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในสำนักงานที่ดินจังหวัด / สาขา / อำเภอ มีความหลากหลายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้สอดคล้องกับภารกิจ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า

๒.๓.๒ ติดตามและประเมินผลงานของเจ้าหน้าที่ในบังคับบัญชา เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานที่ดิน และบรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๒.๓.๓ ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในบังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความสามารถและสมรรถนะที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ

๒.๓.๔ ปรับปรุงหรือหาแนวทางวิธีการใหม่ ๆ หรือกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในการผลิตผลงานการบริการ หรือผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพที่ดีขึ้น

๒.๔ ด้านบริหารทรัพยากรและงบประมาณ

๒.๔.๑ วางแผนการใช้ทรัพยากรและงบประมาณของสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/อำเภอ ที่ต้องรับผิดชอบสูง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย พันธกิจ และเป็นไปตามเป้าหมายของกรมที่ดิน

๒.๔.๒ ติดตาม ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรและงบประมาณจำนวนมาก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๒.๔.๓ กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำงานด้านบริหารงานทั่วไป การเงิน การคลัง งบประมาณ การพัสดุ การประชาสัมพันธ์ การบริหารราชการภายในหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

จริยธรรมที่เกี่ยวข้องในแต่ละหน้าที่

๑. หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๑.๑ ดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด กฎหมายว่าด้วยช่างรังวัดเอกชน และกฎหมายว่าด้วยการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมในจังหวัด ๑.๒ ดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๑.๓ ดำเนินการรังวัด การรังวัด พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ สอบเขต ตรวจสอบเนื้อที่ ๑.๔ ดำเนินการแบ่งแยกที่ดิน ออกเป็นหลายแปลง การรวมที่ดิน หลายแปลงเข้าเป็นแปลงเดียวกัน การทำแผนที่สำหรับที่ดิน ๑.๕ ดำเนินการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และภาษี อากรเกี่ยวกับการดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ๑.๖ กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ	ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึก ที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ รวดเร็ว โปร่งใส และสามารถ ตรวจสอบได้ ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึก ที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ รวดเร็ว โปร่งใส และสามารถ ตรวจสอบได้ ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึก ที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ รวดเร็ว โปร่งใส และสามารถ ตรวจสอบได้ ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดย เคร่งครัด

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๑.๗ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

๒. ลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่างๆ ประกอบด้วย

๒.๑ ด้านแผนงาน

ด้านแผนงาน	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๑.๑ วางแผนงาน โครงการ หรือแผนการปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/อำเภอ ให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนกลยุทธ์ของกรมที่ดิน	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

ด้านแผนงาน	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๑.๒ บูรณาการแผนงานโครงการขนาดใหญ่ กิจกรรมเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานที่ดิน	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด
๒.๑.๓ ติดตาม เร่งรัด การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย และความยุ่งยากซับซ้อนมาก ให้เป็นไปตามแผนงานโครงการ หรือแผนการปฏิบัติงานตลอดจนประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของสำนักงานที่ดิน	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด
๒.๑.๔ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำ ประสาน ติดตามแผนงาน/โครงการของสำนักงานที่ดิน ให้สอดคล้องกับนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ของจังหวัด กรม กระทรวง และรัฐบาล	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

ด้านแผนงาน	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๑.๕ เสนอความเห็นในการ ร่าง ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งต่างๆ เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานสำนักงานที่ดิน จังหวัดสาขาและสำนักงานที่ดิน อำเภอ	ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพ และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา

๒.๒ ด้านบริหารงาน

ด้านบริหารงาน	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๒.๑ กำหนดกลยุทธ์ ระบบงาน และวิธีการปฏิบัติ ราชการของหน่วยงาน เพื่อเป็น แนวทางการปฏิบัติราชการของ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดิน จังหวัด / สาขา / อำเภอ	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดย เคร่งครัด

ด้านบริหารงาน	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๒.๒ มอบหมาย กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่หลากหลาย และ เบ็ดเสร็จของสำนักงานที่ดิน เพื่อให้ การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและ ผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด ๒.๒.๓ วินิจฉัย สั่งการ เรื่องที่มี ขอบเขตผลกระทบในวงกว้าง หรือมี ความซับซ้อนของประเด็นปัญหา ซึ่งต้อง พิจารณานุมัติ อนุญาต การดำเนินการ ต่างๆ ตามภารกิจที่สำนักงานที่ดิน รับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและ ผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด ๒.๒.๔ ติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ เอกชน และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความ ร่วมมือ หรือบูรณาการงานให้เกิดผล สัมฤทธิ์และประโยชน์ต่อประชาชน ผู้รับบริการ	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดย เคร่งครัด ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดี และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ข้อ ๑๐ ข้าราชการ ต้องมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและ มาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่อง ส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และ ยึดถือ ประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ ส่วนตน

ด้านบริหารงาน	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๒.๕ ชี้แจงข้อเท็จจริง พิจารณาให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในที่ประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานต่างๆ ที่ได้รับแต่งตั้งหรือเวทีเจรจาต่างๆ ในระดับหน่วยงานหรือองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในฐานะเป็นผู้มีบทบาทหลัก เพื่อรักษาผลประโยชน์ของราชการและประเทศชาติ ๒.๒.๖ พิจารณา วินิจฉัยให้คำปรึกษา เสนอความเห็นในการควบคุมและคุ้มครองที่ดินของรัฐ การจัดที่ดินเพื่อประชาชนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดและใบแทน การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์การรังวัด การสอบเขตที่ดินและการตรวจสอบเนื้อที่ การแบ่งแยกที่ดิน	ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา

ด้านบริหารงาน	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
ออกเป็นหลายแปลง การรวมที่ดินหลายแปลงเข้าเป็นแปลงเดียวกัน การทำแผนที่สำหรับที่ดินการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือทำธุรกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ๒.๒.๗ พิจารณา วินิจฉัยให้คำปรึกษา เสนอความเห็นในการตอบข้อหารือ และข้อร้องเรียนเกี่ยวกับข้อกฎหมายหรือแนวทางการปฏิบัติงาน ๒.๒.๘ ดำเนินการพัฒนาระบบรูปแบบ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานที่ดินให้สามารถบริการประชาชนได้ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ข้อ ๘ ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมืองให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดีและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

๒.๓ ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล

ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๓.๑ จัดระบบงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/อำเภอ มีความหลากหลายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้สอดคล้องกับภารกิจ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า ๒.๓.๒ ติดตามและประเมินผลงานของเจ้าหน้าที่ในบังคับบัญชา เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานที่ดิน และบรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน ข้อ ๖ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๓.๓ ให้คำปรึกษาแนะนำปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในบังคับบัญชาเพื่อให้เกิดความสามารถและสมรรถนะที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ๒.๓.๔ ปรับปรุงหรือหาแนวทางวิธีการใหม่ ๆ หรือกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในการผลิตผลงานการบริการหรือผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพที่ดีขึ้น	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด ข้อ ๑๒ ข้าราชการต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด

๒.๔ ด้านบริหารทรัพยากรและงบประมาณ

ด้านบริหารทรัพยากรและ งบประมาณ	ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้อง
๒.๔.๑ วางแผนการใช้ทรัพยากรและงบประมาณของสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/อำเภอ ที่ต้องรับผิดชอบสูง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย พันธกิจ และเป็นไปตามเป้าหมายของกรมที่ดิน	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด
๒.๔.๒ ติดตาม ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรและงบประมาณจำนวนมาก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด	ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด
๒.๔.๓ กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำงานด้านบริหารงานทั่วไป การเงิน การคลัง งบประมาณ การพัสดุ การประชาสัมพันธ์ การบริหารราชการภายในหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา

การจัดทำคู่มือจริยธรรมนี้ คือการรวบรวมข้อปฏิบัติในด้านจริยธรรมให้แก่ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และเจ้าพนักงานที่ดินส่วนแยก ได้แก่ จริยธรรมในการดำรงตน จริยธรรมในการปฏิบัติต่อผู้อื่นและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

ประการที่ ๑ จริยธรรมในการดำรงตน

ข้อ ๑ เจ้าพนักงานที่ดินพึงดำรงตนตามฐานานุกรม โดยยึดหลักธรรมโลกบาลและการมีสติ สัมปชัญญะ

ข้อ ๒ เจ้าพนักงานที่ดินพึงละเว้นกระทำการอันใดให้เป็นที่เสื่อมเสียภาพพจน์ ชื่อเสียง และเกียรติภูมิของกรมที่ดิน

ข้อ ๓ เจ้าพนักงานที่ดินพึงประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ

ข้อ ๔ เจ้าพนักงานที่ดินพึงประพฤติและปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดินและค่านิยมหลักกรมที่ดินอย่างเคร่งครัด

สำหรับเจ้าพนักงานที่ดินย่อมดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการยึดถือปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเป็นหลักธรรมประจำใจ มากกว่าข้าราชการโดยทั่วไป

เจ้าพนักงานที่ดินต้องดำรงตนอยู่ด้วยหลักธรรม ดังนี้

๑. ยึดถือปฏิบัติตนตามหลัก “ธรรมโลกบาล”

ธรรมโลกบาล คือ ธรรมอันคุ้มครองโลก ซึ่งประกอบไปด้วยหิริ และโอตตปปะ

หิริ คือ ความละอายแก่ใจในการประพฤติชั่ว

โอตตปปะ คือ ความเกรงกลัวต่อผลของความชั่ว

หิริโอตตปปะนี้เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในใจของคนทุกคนหรือก็คือ มโนธรรม ซึ่งเป็นเรื่องอยู่เหนือกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย คือ ความตระหนักรู้ในผิดชอบ ชั่วดี

เจ้าพนักงานที่ดินเป็นตำแหน่งที่เป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมาย สามารถให้คุณให้โทษ แก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้จึงต้องมีธรรมประการนี้ กำกับตนเองก่อนเป็นอันดับแรก

๒. ครอบงำความมีสติ สัมปชัญญะ จัดเป็นธรรมเกื้อกูลในการประกอบกิจทุกประการ เรียกว่า “ธรรมมีอุปการะมาก”

สติ หมายถึง ความระลึกได้ ความรู้ตัว ไม่เผลอใจ เป็นผู้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท มีเหตุผล

สัมปชัญญะ หมายถึง ความรู้ชัดในสิ่งที่ระลึกได้ เข้าใจชัดตามความเป็นจริง ตามเหตุและผล

สติ สัมปชัญญะ โดยรวมหมายถึง ความรู้ตัวและการครองตนด้วยความรอบคอบ

การครอบงำความมีสติสัมปชัญญะอยู่เป็นนิจจึงมีความสำคัญมาก คิกระทำการอันใดนั้นความบกพร่องเสียหายทางจริยธรรมย่อมไม่เกิดขึ้น

๓. ยึดถือปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง และจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากภายนอกได้เป็นอย่างดี

ประการที่ ๒

จริยธรรมในการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น

ข้อ ๑ เจ้าพนักงานที่ดินพึงดูแลเอาใจใส่ผู้ได้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญกำลังใจ สวัสดิการ และรับฟังความคิดเห็น ผู้ได้บังคับบัญชา ด้วยหลักการและเหตุผลที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

ข้อ ๒ เจ้าพนักงานที่ดินพึงควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ได้บังคับบัญชาในความรับผิดชอบของตนไม่ให้กระทำการหรือมีพฤติกรรมในทางมิชอบ

ข้อ ๓ เจ้าพนักงานที่ดินพึงส่งเสริมให้เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ

ข้อ ๔ เจ้าพนักงานที่ดินพึงให้ความเป็นธรรมในเรื่องการบริหารงานบุคคล และประเมินผลการปฏิบัติงาน

เจ้าพนักงานที่ดินต้องปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยหลักธรรม ดังนี้

๑. เมตตาธรรม คือ มีความปรารถนาดีต่อผู้ร่วมงาน สิ่งใดผิดพลาดให้คำแนะนำ แนวทางการแก้ไข ปรับปรุงและสอนงาน (Coaching)

๒. ปิยวาจา ใช้คำพูดสุภาพกับทุกคนอย่างเป็นปกติทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ประการที่ ๓

จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๑ เจ้าพนักงานที่ดินต้องขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลและกรมที่ดินให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อ ๒ เจ้าพนักงานที่ดินต้องยึดถือปฏิบัติงานตามระเบียบและกฎหมายด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๓ เจ้าพนักงานที่ดินต้องพัฒนาการปฏิบัติงานในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ

ข้อ ๔ เจ้าพนักงานที่ดินต้องสามารถประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เจ้าพนักงานที่ดินส่วนแยก ต้องประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรมแล้วนั้น ต้องประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐาน ดังนี้

๑. ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณการของส่วนราชการ
๒. รักษาการสื่อสารที่ซื่อสัตย์และเปิดเผยกับผู้ใต้บังคับบัญชา
๓. ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างยุติธรรมเท่าเทียมกัน และเสมอต้นเสมอปลาย
๔. ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา มีข้อตกลงเกี่ยวกับมาตรฐานการทำงาน
๕. ให้ความสนใจต่อสมรรถนะและความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา
๖. หาโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

บทที่ ๓

ข้อเสนอกลไกการขับเคลื่อนจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/ สาขา/ส่วนแยก

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทุกคนต้องประพฤติและปฏิบัติตนตามหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๓ ถึงข้อ ๑๒ และหมวด ๓ ได้กำหนดกลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรมผ่านองค์กรคุ้มครองจริยธรรมหรือคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ และกำหนดระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ข้อ๑๙ เมื่อมีกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรมนั้นสามารถกำหนดได้ตามกรอบคุณธรรมที่จะกำหนดให้เข้มข้น หรือสวゆるอย่างใดก็ย่อมได้ แต่เป็นที่สังเกตว่าแม้จะมีข้อกำหนดมาตรฐานจริยธรรมมากมายเพียงใด ก็มักมีการกระทำผิดหรือละเลยเรื่องจริยธรรม ปรากฏให้พบเห็นอยู่เสมอมาซึ่งในข้อเท็จจริง ก็อาจจะเป็นเรื่องยากที่จะคอยควบคุมกำกับดูแลเรื่องจริยธรรมให้เป็นไปตามข้อกำหนด เพราะจริยธรรมเป็นเรื่องของข้อปฏิบัติที่ไม่ได้กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนในทางกฎหมาย

ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอกลไกการขับเคลื่อนจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดิน ซึ่งจะเสนอไว้เฉพาะที่สำคัญบางประการและไม่ซ้ำซ้อนกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๑. ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงของกรมที่ดินเป็นแบบอย่างที่ดีและแสดงออกถึงมาตรฐานทางจริยธรรมในฐานะเป็นผู้กำกับ ควบคุม ด้านมาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการทุกระดับ

๒. มีกลไกตรวจสอบและประเมินผลด้านจริยธรรม เช่น มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของข้าราชการ ให้ ความสำคัญเรื่องร้องเรียนของประชาชน เป็นต้น

๓. มีช่องทางให้ประชาชนและภาคเอกชนมีส่วนร่วมรับรู้ ในเรื่องแผนงาน/โครงการ ของสำนักงานที่ดิน

๔. ให้การสนับสนุนการทำงานขององค์กรหรือหน่วยงาน ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการสอดส่องตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการ

บทที่ ๔
**กรณีตัวอย่างเรื่องจริยธรรมที่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/
สาขา/ส่วนแยก ต้องไม่ทำ (Must not do)**

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน กำหนดเรื่องของ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ Conflict of Interest ไว้ในข้อ ๖ ข้าราชการต้องละเว้นการแสวงผลประโยชน์ที่มีขอบ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

ในบทแรกๆ ส่วนใหญ่กล่าวถึงเรื่องที่เจ้าพนักงานที่ดินต้องทำ (Must do) หรือควรทำ (Should do) ในเรื่องจริยธรรมในบทนี้ จะเป็นตัวอย่างของเรื่องที่เจ้าพนักงานที่ดิน ต้องไม่ทำ (Must not do) เฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ตัวอย่างบางเรื่องเกิดขึ้นจริง และเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือ ศรัทธาในตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินโดยตรง ดังนั้น จึงเป็นกรณีตัวอย่างที่เจ้าพนักงานที่ดินต้องหลีกเลี่ยง หรือต้องไม่ทำ กรณีตัวอย่างบางเรื่องเช่น

๑. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัด ต่อมาไปซื้อที่ดินจัดสรรของบริษัท ที่ตนเองเป็นคณะกรรมการในการร่วมพิจารณาเพื่อออกใบอนุญาตจัดสรรที่ดินให้

ประเด็น คือ ทำให้เกิดข้อสงสัยเคลือบแคลงใจของผู้ที่ร่วมเป็นคณะกรรมการถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่

๒. เจ้าพนักงานที่ดินประกาศจัดงานวันสำคัญส่วนตัว เช่นวันเกิดให้เป็นที่เอิกเกริก และมีการจัดงานใหญ่โต

ประเด็น คือ การจัดงานดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ในหมู่ญาติและคนใกล้ชิดสนิทสนมตามสมควรแก่เหตุ แต่การจัดแบบเอิกเกริกใหญ่โต เชิญพ้อคำ นักรูรูกิจ เข้าร่วมมากมาย ย่อมแสดงเจตนาให้ผู้คนเกิดความเคลือบแคลงสงสัย

๓. การส่งลูกหรือหลานเข้าไปทำงานกับบริษัทเอกชนที่มาติดต่อกับงานที่สำนักงานที่ดินเป็นประจำ

ประเด็น คือ อาจเป็นเหตุทำให้เกิดความคลางแคลงใจในการอำนวยความสะดวกเป็นกรณีพิเศษในการมาติดต่อกับงานราชการในสำนักงานที่ดิน

๔. ใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างหรูหรา ฟุ่มเฟือย แสดงฐานะของตนเองเหนือกว่าผู้อื่น

ประเด็น คือ เป็นการแสดงความเป็นแบบอย่างที่ไม่เป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และดูแคลนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

๕. นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในเรื่องส่วนตัวไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในราชการ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ รถยนต์หลวง

ประเด็น คือ อาจเป็นเหตุทำให้เกิดความคลางแคลงใจว่ามีอำนาจหรือไม่ ที่จะนำไปใช้

๖. ใช้กริยาวาจาไม่สุภาพต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

ประเด็น คือ เป็นการดูแคลนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

คู่มือจริยธรรมเจ้าพนักงานที่ดิน (๓๔)

บทที่ ๕

บทวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงด้านจริยธรรมของเจ้าพนักงาน ที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก

ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมและกลไกติดตามตรวจสอบการดำเนินการทางจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดินแล้ว แต่ในสถานการณ์จริงมักต้องประสบกับแรงกดดันหรือแรงเสียดทานจากหลายๆ ฝ่ายหลายๆ ปัจจัย ที่อาจทำให้การปฏิบัติตามจริยธรรมต้องย่อหย่อนหรือเบี่ยงเบนไป ซึ่งประเด็นความเสี่ยงด้านจริยธรรมของเจ้าพนักงานที่ดิน อาจเกิดจากเหตุปัจจัยเหล่านี้

๑. ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน ก็คือปัจจัยเรื่องมโนธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินที่จะต้องมีความอดทน อดกลั้น ความเข้มแข็งทางจริยธรรม ตลอดจนความสามารถหรือเทคนิคในการบริหารจัดการต่อปัจจัยเสี่ยงในเรื่องของจริยธรรมที่เผชิญอยู่

๒. ปัจจัยภายนอก

๒.๑ วัฒนธรรมองค์กรบางแห่ง ที่ไม่เห็นความสำคัญของการกระทำผิดจริยธรรม และมีแนวโน้มที่ทำให้มีการละเลยการปฏิบัติตามจริยธรรมได้

๒.๒ ผลประโยชน์ตอบแทนที่มีการเสนอให้ในการขอรับบริการเกี่ยวกับงานที่ดิน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก

๒.๓ ครอบครัว ญาติ หรือบุคคลที่รู้จัก มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เรื่องสำคัญบางประการที่สัมพันธ์ต่อการฝ่าฝืนจริยธรรมของข้าราชการ

เรื่องที่ ๑ ในกรมที่ดิน

๑. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดปายเบี่ยงไม่ยอมจดทะเบียนตามอำนาจหน้าที่และทุนทรัพย์ของตน อันเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๙๕๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ข้อ ๒ ข้อ ๔ และข้อ ๙ ประกอบหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๒.๑/ว ๕๙๑๒ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการมติ คณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ และฐานไม่ต้อนรับให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตน ตามมาตรา ๘๒(๒)(๘) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

๒. เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอรับคำขอออกใบแทน น.ส. ๓ จากผู้รับมอบ ซึ่งแจ้งว่าได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของที่ดินให้มาดำเนินการตามหนังสือมอบอำนาจ ไม่ตรวจสอบหนังสือมอบอำนาจว่าถูกต้องตามหลักฐานเดิมหรือไม่ และลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจกับของเดิมว่าพอที่จะเชื่อถือได้หรือไม่ ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงภายหลังว่า ลายมือชื่อผู้มอบอำนาจที่ปรากฏอยู่ในหนังสือมอบอำนาจฉบับดังกล่าวเป็นลายมือชื่อปลอม จึงเป็นการไม่

ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการมอบอำนาจให้ทำการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือกิจการอื่นๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐบาล และระเบียบแบบแผนของทางราชการ และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๒) และ(๓) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษลดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๔

๓. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขา) ละเลยต่อหน้าที่ไม่ได้ไปร่วมตรวจสอบเหตุการณ์ในบริเวณเกิดเหตุเพลิงไหม้ร่วมกับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนมิได้สั่งการหรือมอบหมายแนวทางในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งยังปรากฏว่ามีการส่งข้อความผ่านทางระบบไลน์กลุ่มด้วยข้อความที่นับว่าเป็นการบั่นทอนกำลังใจ และสร้างความแตกสามัคคี พฤติการณ์เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ และฐานไม่สุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๓) (๗) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

๔. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขา) พิจารณางานที่ผู้ได้บังคับบัญชาเสนอตามสายการบังคับบัญชา หากเรื่องใดเห็นว่ามิชอบกพร่อง หรือไม่ถูกต้อง มักจะเรียกเจ้าหน้าที่เข้าไปต่อว่าในห้องทำงาน โดยใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ไม่ให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริง ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาอึดอัดลำบากใจในการปฏิบัติงานและขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน อันเป็นพฤติกรรมที่ไม่สมควรต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการในฐานะผู้บังคับบัญชาและไม่เป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในงาน พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่สุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๗) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

๕. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขา) ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะกรรมการเก็บรักษาเงินไม่มีความตั้งใจในการตรวจสอบหลักฐานทางการเงินโดยเข้มงวดและต่อเนืองอย่างเพียงพอ เป็นเหตุทำให้เจ้าหน้าที่การเงินได้อาศัยโอกาสดังกล่าว กระทำการทุจริตต่อหน้าที่นำเงินรายได้ค่าธรรมเนียม ภาษีอากร ไปหมุนใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๓) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษภาคทัณฑ์

เรื่องที่ ๒ ความซื่อตรงต่อหน้าที่

พันท้ายนรสิงห์ บุรุษผู้ซื่อตรงต่อหน้าที่ ตัวอย่างของผู้ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ในระดับสูงส่งของประเทศไทย คือเรื่องราวของพันท้ายนรสิงห์ ปรากฏอยู่ในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับต่างๆที่มีเนื้อความเป็นไปในแบบเดียวกัน ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในปีพ.ศ.๒๒๔๙ รัชสมัยสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (พระเจ้าเสือ) ประพาสปากน้ำสาครบุรี (ปัจจุบันคือจังหวัดสมุทรสาคร) เพื่อทรงเบ็ดตกปลาด้วยเรือพระที่นั่งเอกไชย มีพันท้ายนรสิงห์เป็นนายท้าย ตามหลักฐานชุมนุมพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงบันทึกไว้ว่า พันท้ายนรสิงห์เป็นชาวบ้าน แขวงเมืองอ่างทอง และเป็นที่โปรดปรานของสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ จนทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับราชการรับใช้พระองค์อย่างใกล้ชิด การเสด็จประพาสปากน้ำสาครบุรีครั้งนี้ เมื่อเรือพระที่นั่งไปถึงตำบลโคกขาม คลองบริเวณดังกล่าวมีความคดเคี้ยวมาก

พันท้ายนรสิงห์พยายามคัดท้ายเรือพระที่นั่งอย่างระมัดระวัง แต่ไม่อาจหลบเลี่ยงอุบัติเหตุได้ หัวเรือพระที่นั่งชนกิ่งไม้ใหญ่หักตกลงไปในน้ำ พันท้ายนรสิงห์รู้โทษตีว่าความผิดครั้งนี้ถึงประหารชีวิตตามโบราณราชประเพณี ซึ่งกำหนดว่าถ้าผู้ใดถือท้ายเรือพระที่นั่งให้หัวเรือพระที่นั่งหักนั้น หมายถึงมรณะโทษให้ตัดศีรษะเสีย จึงกราบทูลพระกรุณาน้อมรับโทษตามพระราชประเพณี สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ ทรงพิจารณาเห็นว่า อุบัติเหตุครั้งนี้เป็นการสุดวิสัย มิใช่ความประมาทแต่อย่างใด จึงพระราชทานอภัยโทษให้ แต่พันท้ายนรสิงห์กราบทูลยืนยันขอให้ตัดศีรษะตนเพื่อรักษากฎมณเฑียรบาล เพื่อคงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย แม้ตำแหน่งพันท้ายจะเป็น

ตำแหน่งไม่ใหญ่โต แต่ก็มีจิตวิญญาณแห่งความซื่อตรงต่อหน้าที่และยึดมั่นในจริยธรรม อย่างยากที่จะหาใครเสมอเหมือน เพราะยินยอมเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อรักษาไว้ซึ่งกฎมณเฑียรบาลไม่ให้มัวหมอง หรืออีกด้านหนึ่งคือผู้มีความจงรักภักดีเป็นอย่างยิ่งถึงยอมพลีชีพเพื่ออารังไว้ซึ่งราชอาณาจักรอันศักดิ์สิทธิ์และอิสริยยศแห่งพระมหากษัตริย์ จึงสมควรยกย่องเป็นแบบอย่างในเรื่องของความกล้าหาญทางจริยธรรม

เรื่องที่ ๓ ในวงการธุรกิจเอกชน

ในวงการธุรกิจเอกชนมีกรณีศึกษาเป็นตัวอย่างของผู้บริหารที่ขาดจริยธรรม เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจมิให้เห็นมากมาย ที่ค่อนข้างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับทั่วไปก็คือ กรณีของบริษัทชั้นนำแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ข้ามชาติ ที่ล่มสลายด้วยการขาดจริยธรรมของผู้บริหารที่มีค่านิยมด้านวัตถุนิยม ซึ่งจากการศึกษาของนักหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่ง พบว่า บริษัทมีการซื้อเครื่องบินเจ็ตที่มีมูลค่า ๔๑.๖ พันล้านดอลลาร์ เพียงไม่ถึง๙ เดือน ก่อนที่บริษัทจะล่มสลาย และผู้ถือหุ้นขาดทุนไปมากกว่า ๗๐ พันล้านดอลลาร์ ในขณะที่ผู้บริหารบริษัทกลับทำเงินได้หลายร้อยล้านดอลลาร์ จากการขายหุ้น อีกทั้งมีเงินเดือนที่สูงลิ่ว โบนัสและค่าตอบแทนอื่นๆ ที่มากมายที่ผู้บริหารบริษัทได้รับ จนส่งผลให้บริษัทล้มละลายและผู้ที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุด ก็คือ พนักงานหลายหมื่นคนของบริษัท

เรื่องที่ ๔ ทางสองแพร่งด้านจริยธรรม

จริยธรรมโดยความหมายแล้วเป็นการประพฤตินิสัยที่ดีที่ถูกต้อง บางครั้งอาจส่งผลกระทบในทางลบต่อชีวิตของใครบางคนมากมายอย่างคาดไม่ถึง และเป็นทางสองแพร่งด้านจริยธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาเช่นกันและหาแนวทางแก้ไขให้ได้ประโยชน์ทั้งผู้ถือปฏิบัติตามจริยธรรมและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติ โดยเฉพาะเรื่องของการปฏิบัติตามจริยธรรมของการปฏิบัติหน้าที่

กรณีตัวอย่างสมมติคุณเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลของหน่วยงานหนึ่งในภาครัฐ และหนึ่งในนโยบายสาธารณะของหน่วยงานคุณที่จะให้บริการแก่ประชาชนคือ การให้บริการไฟฟ้าแก่ประชาชน หลังจากได้รับอนุมัติให้ซื้อเครื่องปั่นไฟฟ้าแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการผลิตไฟฟ้าให้ได้มากพอกับปริมาณการใช้ของประชาชน วิธีการเดียวที่จะผลิตไฟฟ้าได้นั้น คือการปั่นไฟฟ้าโดยใช้แรงงานคน ดังนั้นหน่วยงานคุณต้องการคนมาปฏิบัติหน้าที่นี้ คุณจึงต้องจัดหาอัตราลูกจ้าง และประกาศรับสมัครคนที่จะมาทำหน้าที่ซึ่งในใบประกาศรับสมัครกำหนดคุณสมบัติไว้ดังต่อไปนี้ ๑) เป็นเพศหญิง/ชาย อายุไม่เกิน ๒๕ ปี ๒) จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓) จะต้องปั่นไฟฟ้าได้ไม่ต่ำกว่า ๖๐ ยูนิิตต่อชั่วโมง (ถ้าผลิตได้ต่ำกว่านี้ไฟฟ้าจะไม่เพียงพอต่อการใช้งาน) หลังจากติดประกาศไปสักระยะหนึ่ง ปรากฏว่ามีผู้ชาย ๒ คนมาสมัคร ได้แก่ นาย ก.และนาย ข. เมื่อดูใบสมัครพบว่าทั้งสองมีอายุเท่ากันและจบมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นตอนต่อไปจึงเป็นการทดสอบความสามารถในการปั่นไฟ หลังจากทดสอบแล้ว ผลออกมาว่า นาย ก. สามารถปั่นไฟฟ้าได้ ๗๐ ยูนิิตต่อชั่วโมง ขณะที่นาย ข ปั่นไฟฟ้าได้เพียง ๔๕ ยูนิิตต่อชั่วโมง

ถามว่าคุณจะรับใครเข้าทำงานนี้

แน่นอนที่สุด คุณคงตอบในทันทีว่ารับนาย ก. เพราะเขาสามารถผลิตไฟฟ้าได้มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาประวัติของผู้สมัครแต่ละคนโดยละเอียด พบว่านาย ก. จบมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยเกรดเฉลี่ย ๓.๒๐ จากโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ทั้งยังมีประวัติการทำกิจกรรมดี มีความสามารถด้านดนตรี กีฬา นอกจากนี้ยังมาจากตระกูลที่ค่อนข้างมีฐานะทางเศรษฐกิจ ถ้ารับนาย ก. เข้าทำงาน นอกจากจะสามารถทำให้หน่วยงานของคุณบรรลุเป้าหมายในการให้บริการไฟฟ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงแล้ว หน่วยงานยังจะได้คนที่มีคุณสมบัติมีความสามารถพิเศษอีกด้วย ที่จะส่งเสริมภาพลักษณ์ของหน่วยงาน

ส่วนประวัติ นาย ข. นั้น ปรากฏว่าเขาจบมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยเกรดเฉลี่ย ๒.๗๕ และไม่มีประวัติอะไรโดดเด่นอีกทั้งพบการรายงานของอาจารย์ว่า เขามาเรียนสายและเลิกเรียนก่อนเวลาเสมอ แถมยังขาดเรียนบ่อยๆ แต่สาเหตุเป็นเพราะ เขามีปัญหาทางบ้านที่ต้องดูแลคุณแม่ที่ป่วยเรื้อรัง ส่วนคุณพ่อเขาได้หย่าร้างกับคุณแม่ตั้งแต่เขายังเด็ก เขาต้องป้อนข้าวป้อนน้ำคุณแม่ก่อนมาเรียน และกลับไปตอนกลางวันเพื่อทำหน้าที่เดียวกันกับตอนเช้า ส่วนตอนบ่ายบางวันต้องรีบไปรับจ้างส่งของเพื่อหารายได้เสริม เพราะฐานะยากจน มีหนี้สินและค้ำค่าเช่าห้องพักมาเป็นเวลาหลายเดือน ซึ่งขอผ่อนผันกับเจ้าของหอพักว่า ถ้าได้ทำงานตามที่สมัครไว้นั้น หากได้เงินเดือนก้อนแรกก็จะนำมาจ่ายทันที ส่วนสาเหตุที่ไม่สามารถบั่นไฟได้ ๖๐ ยูนิตต่อชั่วโมง เนื่องมาจากร่างกายไม่ค่อยแข็งแรงเพราะเกิดจากการพักผ่อนไม่เพียงพอ

**เมื่อทราบประวัติของทั้งสองคนแล้ว ถ้าจะถามอีกครั้งว่า คุณจะรับใคร
เข้าทำงาน**

หลายคนคงไม่สามารถตอบแบบฟันธงเหมือนในตอนแรกได้ว่าเป็น
นาย ก. บางคนอาจตอบว่าคงต้องรับนาย ข. และแน่นอนว่าบางคนยังยืนยัน
ว่าต้องเป็นนาย ก. สำหรับคนที่ตัดสินใจรับนาย ข. ด้วยเหตุผลใดๆก็ตาม

คำถามสำคัญที่เกิดขึ้นคือ คุณมีสิทธิอันชอบธรรมหรือไม่ที่จะนำเอา
เงินภาษีของประชาชนมาจ้างคนที่ไม่สามารถทำงานได้ เพียงเพราะคุณ
ต้องการเป็นผู้มีจริยธรรมโดยขัดกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยดูเหมือนว่า
การช่วยเหลือคนจะเป็นสิ่งที่หันเหความคิดได้มากกว่าการรักษา
ผลประโยชน์สาธารณะ

**ถ้ามองให้ลึกลงไปอีก การที่ยึดมั่นในประโยชน์สาธารณะเหนือการ
ช่วยเหลือคนบางคนจะกลายเป็นว่า ไม่มีจริยธรรมเลยหรือ**

คำตอบคือ มีจริยธรรมเพียงแต่เป็นจริยธรรมคนละอย่างกับการ
ช่วยเหลือคน กล่าวคือ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ หากปฏิบัติหน้าที่ของ
ตนเองอย่างจริงจัง เคร่งครัด ก็ถือว่ามีจริยธรรม แต่เป็นจริยธรรมและความ
รับผิดชอบต่อสังคม ขณะที่จริยธรรมในระบบที่เข้าใจกันโดยปกติ คือ
จริยธรรมส่วนบุคคลหรือจริยธรรมทั่วไป ซึ่งเป็นการทำดีในฐานะคนปกติ
ทั่วไปที่พึงกระทำต่อกัน แต่จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการ
ทำดีในฐานะที่เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ โดยฐานะที่มีขอบเขตกว้างกว่า
จริยธรรมทั่วไปกล่าวคือมีความเป็นสาธารณะ ดังนั้นที่สำคัญการจะจ้างคนที่
ไม่สามารถทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อประโยชน์
สาธารณะได้ เป็นเรื่องที่ภาครัฐไม่ควรจะกระทำอย่างยิ่ง แม้ว่าจะไม่สามารถ

รับนาย ข.เข้าทำงานได้ แต่ก็สามารถช่วยเหลือในช่องทางอื่นๆได้ เช่น การช่วยเหลือส่วนตัว การส่งต่อไปยังหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่สงเคราะห์ช่วยเหลือ เป็นต้น

หน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะนี้เอง ทำให้ข้าราชการถือว่า เป็นอาชีพที่มีเกียรติ จึงต้องมีความเข้มแข็งทางด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบทางสังคมอย่างมากเพื่อก้าวข้ามทางสองแพร่งทางจริยธรรมนี้

เรื่องที่ ๕ ความกล้าหาญในทางจริยธรรม

กรอบจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย หรือกล่าวได้ว่าเป็นจิตสำนึกอันสูงส่งขององค์กร สถาบัน หรือปัจเจกบุคคล โดยแต่ละองค์กร แต่ละสถาบันจะกำหนดกรอบด้านจริยธรรม หรือมาตรการทางจริยธรรม (Code of conduct) เพื่อเป็นหลักในการประพฤติตนและปฏิบัติงานของบุคลากร

ความเข้มแข็งด้านจริยธรรมจะปรากฏก็ต่อเมื่อมีการต่อต้านการประพฤติผิดทางจริยธรรมขององค์กรหรือสถาบัน อย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา โดยบุคลากรขององค์กรหรือสถาบันนั้นๆ

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างพอสังเขป คือ มหาตมะ คานธี มหาบุรุษผู้ปลดปล่อยอินเดีย

มหาตมะคานธี คือ ผู้ยึดถือหลัก “อหิงสา” ที่สามารถนำมาซึ่งความยุติธรรมสู่อินเดียและมวลมนุษยชาติในฐานะผู้เป็นต้นแบบของการต่อสู้เพื่อเรียกร้องที่ไร้ซึ่งความรุนแรง

มหาตมะ คานธี เกิดที่ประเทศอินเดีย ในครอบครัวชนชั้นที่มีฐานะปานกลาง เขาได้เดินทางไปศึกษาวิชากฎหมายที่ประเทศอังกฤษ จนจบได้รับปริญญา และเดินทางกลับสู่อินเดียเพื่อประกอบสัมมาอาชีพเนกเช่นสามัญชนทั่วไป กระทั่งในปี ค.ศ.๑๘๙๓ ในฐานะเป็นทนายความได้เดินทางไปว่าความให้กับลูกความในประเทศแอฟริกาใต้ซึ่งเป็นอาณานิคมของอังกฤษเช่นเดียวกับอินเดีย

ณ ที่นี้เป็นจุดเริ่มต้น ที่คานธีได้ล้มรสความไม่ยุติธรรมของการเหยียดผิว เมื่อเขาติดตั๋วรถไฟชั้นหนึ่ง (First Class) เพื่อเดินทางไปว่าความที่ต่างเมือง หากแต่ผู้โดยสารผิวขาวที่ร่วมขบวนเดินทางร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ คานธีถูกสั่งให้ย้ายไปนั่งชั้นธรรมดา เมื่อเขาปฏิเสธ เจ้าหน้าที่ก็รุมทำร้ายและสุดท้ายเขาก็โดนไล่ลงจากขบวนรถไฟ ด้วยเหตุผลว่า ขบวนรถไฟชั้นหนึ่งที่ตีตัวขึ้นมานั้น มีไว้สำหรับผู้โดยสารผิวขาว ไม่ได้มีไว้ให้กับพวกผิวสีอย่างคานธี

ในปี ค.ศ.๑๙๑๔ คานธี ก็ได้เดินทางกลับสู่ประเทศอินเดีย ด้วยความมุ่งมั่นที่จะสร้างความเป็นธรรมในสังคมความมีเอกราชสู่ประเทศบ้านเกิด คานธีเปรียบเสมือนเป็นเครื่องหมายของการรณรงค์เรียกร้องหาความเป็นธรรมของประเทศอินเดีย ในการชุมนุมเรียกร้องความเป็นธรรมจากอังกฤษทุกครั้ง จะย้ำเตือนให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมฟังเหตุและผล เพื่อหลีกเลี่ยงความรุนแรงตามหลักอหิงสาโดยตลอด กล่าวคือ พยายามจะบอกว่า ทุกคนอย่าได้พ่ายแพ้ต่อความต้องการของตนเองด้วยการแสดงความรุนแรงออกมา ผลสุดท้ายก็จะนำมาสู่ความสูญเสียและผู้สูญเสียก็คือชาวอินเดียนั่นเอง

ต่อมาในปี ค.ศ.๑๙๓๐ คานธีอายุ ๖๒ ปี ได้รณรงค์เพื่อต่อต้านเรื่องเกลียดและการจัดเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรมของอังกฤษ ในยุคนั้น “เกลียด” แม้จะเป็นทรัพยากรที่มีอยู่บนแผ่นดินอินเดีย แต่คนอินเดียกลับไม่มีสิทธิที่จะผลิตและซื้อขายกันเองได้ เนื่องจากตามกฎหมายระบุไว้ว่าเป็นอาชีพที่สงวนไว้เพื่อคนต่างชาติโดยเฉพาะ คานธีต่อต้านกฎหมายไม่เป็นธรรมฉบับนี้ โดยการรณรงค์เดินเท้าไปยังชายทะเลที่อยู่ห่างออกไปถึง ๒๔๐ ไมล์ ระหว่างทางคานธีพร้อมผู้ร่วมอุดมการณ์เริ่มต้นแค่เพียง ๘๐ คน ได้เดินทางผ่านและแฉะปฏิสันถารกับชาวบ้านตลอดเส้นทางการเดิน ผ่านหมู่บ้านนับพันๆแห่ง ผลตอบรับเป็นการปลุกกระแสนิยมจากประชาชน มีแนวร่วมเพิ่มเท่าทวีคูณขึ้นเรื่อยๆ และกลายเป็นกลุ่มผู้ประท้วงขนาดใหญ่ เหตุการณ์ในครั้งนี้กลับยิ่งเป็นจุดสนใจของประชาคมโลกทันที เมื่อมีการเผยแพร่ข่าวสารออกไปโดยผู้สื่อข่าวจากต่างประเทศ งานนี้ไม่เพียงแต่คนอินเดียเท่านั้นที่เข้าร่วม หากแต่ประชาชนทั่วทุกมุมโลกเมื่อได้รับรู้ข่าวสาร ต่างพากันเอาใจช่วยด้วยความเห็นใจ ขบวนผู้ประท้วงเดินทางไปถึงชายฝั่งมหาสมุทรที่เป็นเป้าหมาย ผลปรากฏว่า มีประชาชนเรือนแสนรออยู่ บรรดาชาวอินเดียก็ต่างพากันเริ่มต้นผลิตเกลือ และซื้อขายเกลือกันอย่างเปิดเผย ณ ที่นั่นเอง

ด้วยเหตุเกิดการประท้วงขึ้นหลายครั้ง แต่ทุกครั้งใช้หลักอหิงสาในการต่อสู้ไม่ใช้ความรุนแรง ในที่สุดเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ค.ศ.๑๙๔๗ ประเทศอินเดียได้ประกาศเอกราชโดยสมบูรณ์ภายใต้ผู้นำการต่อสู้อย่าง “คานธี” ที่ใช้ระยะเวลาการต่อสู้ยาวนานร่วม ๔๐ ปี

คานธี ไม่มีตำแหน่งใดๆ ในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้อินเดียได้รับเอกราช และไม่เคยสร้างหรือสะสมสมบัติเงินทองเพื่อเป็นประโยชน์ของตนเลย ก่อนตายมีทรัพย์สินทั้งหมดรวมแล้วไม่ถึง ๓ ดอลลาร์

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวถึงบุรุษผู้นี้ว่า “คนรุ่นอนาคตจะไม่มีทางเชื่อเลยว่า มีคนแบบนี้อยู่บนโลกมนุษย์นี้”

นี่เป็นตัวอย่างที่สมควรยกย่องเป็นแบบอย่างในเรื่องของความกล้าหาญทางจริยธรรมโดยเป็นกรณีศึกษา

คู่มือจริยธรรมเจ้าพนักงานที่ดิน (๔๘)

บทที่ ๖

บทสรุป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมที่ดินได้รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งจากกรมที่ดินโดยตรง ได้แก่ มีหนังสือร้องเรียนถึงอธิบดีกรมที่ดิน ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์กรมที่ดิน ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมที่ดิน ร้องเรียนด้วยตัวเอง และร้องเรียนผ่านหน่วยงานราชการต่างๆ ได้แก่ สำนักราชเลขาธิการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ “ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล ๑๑๑๑” สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น

ผลการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สามารถพิจารณาให้เป็นที่ยุติทั้งสิ้น ๓๒๒ ราย จากจำนวนเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ทั้งสิ้น ๖๑๔ ราย คิดเป็น ๕๒.๔๔ % ในขณะที่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ สามารถพิจารณาให้เป็นที่ยุติทั้งสิ้น ๓๖๘ ราย จากจำนวนเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ทั้งสิ้น ๗๘๘ ราย คิดเป็น ๔๖.๗๐% ซึ่งจำนวนเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๗๔ เรื่อง สามารถพิจารณาให้เป็นที่ยุติทั้งสิ้น ๓๒๒ เรื่อง น้อยกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๔๖ เรื่อง

จะเห็นได้ว่าเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลดลงเมื่อเทียบกับที่ผ่านมา

จำนวนประเภทเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ที่มีผลกระทบตาประชาชน ผู้ใช้บริการโดยตรง จำนวน ๔ ประเภท (ตามลำดับมากไปน้อย) ได้แก่ การออกเอกสารสิทธิ เรื่องอื่นๆ ขอความช่วยเหลือ และขอให้ปรับปรุงการให้บริการและเสนอข้อคิดเห็น ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องร้องเรียนพบว่าส่วนใหญ่มีกรณีดังต่อไปนี้

๑. ประเภทการออกเอกสารสิทธิ

ประเด็นที่มีการร้องเรียนร้องทุกข์ ได้แก่ ขอลออกเอกสารสิทธิ ลงลงมาเป็นประเด็นการออกเอกสารสิทธิล่าช้า ประเด็นการขอเอกสารสิทธิส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิล่าช้าจากหลักฐาน ส.ค. ๑ โดยเฉพาะเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือกรณีออกสืบเนื่องจาก น.ส. ๓ และน.ส. ๓ ก. ซึ่งมีพื้นที่คาบเกี่ยวกับเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ ที่สงวนหวงห้าม ที่สาธารณะประโยชน์ ฯลฯ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเพิ่มขึ้นตามขั้นตอนระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มิได้อธิบายขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติให้ประชาชนได้เข้าใจตั้งแต่เริ่มดำเนินการ และแจ้งขั้นตอนที่กำลังดำเนินการอยู่ในกรณีที่ประชาชนต้องทราบความคืบหน้าในการดำเนินการ ซึ่งส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากปัญหาการขาดแคลนช่างรังวัด ส่งผลให้สำนักงานที่ดินมีคิวรั้งวัดนาน

แนวทางแก้ไข ให้สำนักงานที่ดินแจ้งขั้นตอนดำเนินการหรือข้อขัดข้องให้กับผู้ขอทราบเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้

มีการอบรมเสริมสร้างความรู้ด้านวิชาการและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันด้วย ส่วนกรณีปัญหาการขาดแคลนช่างรังวัดอันนำมาซึ่งปัญหาการออกเอกสารสิทธิล่าช้ากรมที่ดินได้มีการบริหารจัดการโดยบรรจุช่างรังวัดใหม่ จำนวน ๓๖๐ คน และมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เช่น กล้องรังวัดและประมวลผล จำนวน ๑๕๐ ตัว รวมถึงซ่อมแซมกล้องที่ชำรุดเสียหายให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีการจัดช่างรังวัดเฉพาะกิจเพื่อไปทำการรังวัดที่ดินในแต่ละจังหวัด ตลอดจนมอบหมายให้ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจโฉนดที่ดินประสานงานกันสำนักงานที่ดินในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อร่วมกันสำรวจและรังวัดออกโฉนดที่ดินให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. เรื่องอื่นๆ

กรณีการร้องเรียนร้องทุกข์เรื่องอื่นๆ ได้แก่การปิดกั้นทางสาธารณะทางส่วนบุคคล ขอให้ไกล่เกลี่ยปัญหาหนี้สิน และเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมที่ดิน ทั้งนี้ อาจเกิดจากความสับสนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ การดำเนินการดังกล่าวสำนักงานที่ดินได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือเยียวยาและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับผู้ร้องเรียนตามความเหมาะสม

๓. ประเภทร้องเรียนขอความช่วยเหลือ

ประเด็นที่มีการร้องเรียนร้องทุกข์เรื่อง ได้แก่ ขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการแบ่งมรดก การปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล การบังคับคดี ทั้งนี้ อาจเกิดจากการที่ผู้ร้องไม่เข้าใจระเบียบขั้นตอนของกฎหมาย อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

แนวทางแก้ไข กรมที่ดินมีประชาสัมพันธ์ในเรื่องการทำธุรกรรมเกี่ยวกับที่ดิน เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์กรมที่ดิน จัดทำแผ่นพับ คู่มือประชาชน เกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานและการติดต่อทำธุรกรรม รวมถึงระเบียบ กฎหมาย ที่ควรรู้เกี่ยวกับที่ดิน และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

๔. ประเภขอให้ปรับปรุงการให้บริการและเสนอข้อคิดเห็น

ประเด็นขอให้ปรับปรุงการให้บริการและเสนอข้อคิดเห็น มีประเด็นที่มีการร้องเรียนร้องทุกข์ ได้แก่การให้บริการทางโทรศัพท์ของสำนักงานที่ดินที่มีคู่สายไม่เพียงพอ ประชาชนไม่สามารถติดต่อสำนักงานที่ดินได้ ประเด็นสถานที่ให้บริการมีความคับแคบมีช่องให้บริการประชาชนน้อย ทำให้คิวรับบริการนานและที่สำคัญคือมีกำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่องานบริการประชาชนโดยเฉพาะงานด้านการจดทะเบียน การรังวัดที่ดิน การออกเอกสารสิทธิ เป็นต้น

แนวทางแก้ไข กรมที่ดินได้มีการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มีการเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอกับปริมาณงานของสำนักงานที่ดินโดยบรรจุข้าราชการในตำแหน่งต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น นักวิชาการที่ดิน ช่างรังวัด เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี เป็นต้น ตลอดจนสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีให้เพียงพอกับผู้ปฏิบัติงาน และอบรมเสริมสร้างความรู้เพิ่มเติม ให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสำนักงานที่ดินโดยให้เจ้าพนักงานที่ดินบริหารจัดการภายในสำนักงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร

สภาพปัญหาและสาเหตุของการร้องเรียน

จากการวิเคราะห์เรื่องร้องเรียนพบว่าสภาพปัญหาและสาเหตุอาจเกิดขึ้นโดยตัวประชาชนผู้ร้อง ประชาชนผู้ใช้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และกระบวนการงานที่บริการที่มีความหลากหลาย ซึ่งสรุปได้ว่า

๑. กระบวนการให้บริการมีหลายขั้นตอนทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน เช่น ความล่าช้าในการออกโฉนดที่ดินบางกรณีต้องมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานทำให้ระยะเวลาในการดำเนินการเพิ่มมากขึ้น

๒. เจ้าหน้าที่ไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจถึงขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานให้กับประชาชนผู้ใช้บริการอย่างชัดเจนเท่าที่ควร รวมถึงการตอบปัญหาข้อข้องใจต่างๆ ทั้งต่อหน้าและทางโทรศัพท์

๓. เจ้าพนักงานที่ให้บริการด้วยกิริยาวาจาที่สุภาพเท่าที่ควร

๔. ประชาชนผู้ใช้บริการไม่ยอมรับการพิจารณาสั่งการของเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน หรือเอกชนกับเอกชน โดยเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ไม่มีความเสมอภาคและเป็นธรรม

๕. ประชาชนผู้ให้บริการมีความรู้สึกว่ามีพฤติกรรม ส่อไปในทางทุจริต ประพฤติมิชอบ เจตนาหวังเหนี่ยวเรื่องให้ล่าช้าเพื่อเรียกรับผลประโยชน์ ๖. ประชาชนมีความเข้าใจสับสนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบดูแลที่ดินประเภทต่างๆ รวมถึงเข้าใจว่ากรมที่ดินสามารถเข้าไปแก้ไขบรรเทาหรือไกล่เกลี่ยให้ได้ทุกกรณี เช่น ปัญหาการบุกรุกที่ดิน ข้อพิพาททางมรดก ๗. ประชาชนบางส่วนยังมีปัญหาในเรื่องขาด

แคลนที่ดินทำกิน บุกรุกที่สาธารณประโยชน์ที่สงวนหวงห้ามของทางราชการ

แนวทางการเสริมสร้างป้องกันการร้องเรียน

๑. เสริมสร้างจิตสำนึกในการให้บริการประชาชนกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควบคู่กับความรู้ ด้านวิชาการเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน (โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน และกองฝึกอบรม)

๒. สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ภารกิจหน้าที่ของกรมที่ดินให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เช่น จัดทำแผ่นพับ คู่มือประชาชน เกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน และติดต่อทำธุรกรรมรวมถึงระเบียบ กฎหมาย ที่ควรรู้เกี่ยวกับที่ดิน และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น (โดยสำนักงานเลขานุการกรม สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ สำนักจัดการที่ดินของรัฐ สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน และสำนักส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์)

๓. จัดทำและติดตามให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่หลักของกรมที่ดินให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนผู้รับบริการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ (โดยสำนักงานที่ดินทุกแห่ง และสำนักงาน)

บรรณานุกรม

๑. วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (๒๕๕๙). ประวัติกรรมที่ดิน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/กรรมที่ดิน>.
๒. สำนักงาน ก.พ. (๒๕๕๔). คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนสำหรับข้าราชการ. นนทบุรี.
๓. สำนักงาน ก.พ. (๒๕๕๔). คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม. นนทบุรี.
๔. สถาบันดำรงราชานุภาพ (๒๕๕๘). คู่มือจริยธรรมของผู้ว่าราชการจังหวัด. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
๕. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน (๒๕๕๘). คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน. กรุงเทพฯ : กรมที่ดิน.

คู่มือจริยธรรมเจ้าพนักงานที่ดิน (๕๖)

ภาคผนวก

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

คำปรารภ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนได้พิจารณาโดยถี่ถ้วน แล้วเห็นว่า ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ราชการแผ่นดินในส่วนที่ตนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ดังนั้น การใช้อำนาจเพื่อให้หน้าที่ที่ตนรับผิดชอบลุล่วงข้าราชการพลเรือนทั้งปวงจึงต้องมีคุณธรรม ซึ่งเป็นการอันพึงทำ เพราะนำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมและตนเอง และศีลธรรมซึ่งเป็นการอันพึงเว้น เพราะเป็นโทษแก่ส่วนรวมและตนเองประกอบกันขึ้นเป็นจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอันเป็นความประพฤติที่ดีงาม สมกับความเป็นข้าราชการ

อนึ่ง มาตรา ๒๘๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่รับผิดชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙

ดังนั้น บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งจึงมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไป ตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ มีความเป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

เพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบค่านิยมหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันผู้ตรวจการแผ่นดินได้ให้คำแนะนำให้หน่วยงานทั้งหลายถือปฏิบัติ ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึกถึงซึ่งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่น

ของปวงชน และดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สัมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นตัวอย่างแห่งธรรมจรรยาอันสูงสุดเพื่อใช้บังคับเป็นมาตรฐานกลางไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันครบเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้

“ประมวลจริยธรรม” หมายความว่า ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนฉบับนี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีที่เป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

“ของขวัญ” หมายความว่า ของขวัญตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

หมวด ๒

จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้อ ๓ ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรมโดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลี่ยงประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา วินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นไม่ได้

(๒) เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมต้องรายงานต่อปลัดกระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

(๓) ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับค่าตอบแทนในนิติบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่การดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการเป็นลูกจ้าง การรับจ้างทำของ การเป็นตัวแทน การเป็นนายหน้าและการมีนิติสัมพันธ์อื่นในทำนองเดียวกันด้วย

(๔) ในกรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุมและพบว่ามีกรกระทำซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้หรือมีการเสนอเรื่อง ซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ผ่านข้าราชการ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) อุทิศตนให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำให้งานในหน้าที่เสียหาย

(๒) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(๓) ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถเยี่ยงที่ปฏิบัติในวิชาชีพ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตน ตามข้อมูลพยานหลักฐาน และความเหมาะสมของแต่ละกรณี

(๔) เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

(๕) ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนในการตรวจสอบโดยให้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

(๖) ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ข้อ ๖ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีชอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(๒) ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ

(๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมายในกรณีมีข้อสงสัย หรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(๓) ในกรณีที่เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้ข้อยุติทางกฎหมายต่อไป

(๔) ไม่เลียงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว

(๕) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อันใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเลียงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สินของตน

(๖) เมื่อทราบว่ามีภาระละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

(๗) เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่ากฎหมายกฎ หรือข้อบังคับ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการของตน สร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชน หรือสร้างความไม่เป็นธรรมให้เกิดขึ้น ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว

ข้อ ๘ ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดีและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้สุจริต โดยไม่หลีกเลียง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือก่อภาระหรือหน้าที่ให้บุคคลโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

(๔) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา

(๕) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

(๖) ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา

ข้อ ๙ ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้าและใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วนถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงโดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

(๒) ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ไม่อนุญาต หรือไม่อนุมัติตามคำขอของบุคคล หรือเมื่อบุคคลร้องขอตามกฎหมายเว้นแต่การอันคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้กำหนดยกเว้นไว้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าวหรือได้รับการร้องขอ

ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ

(๒) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัด คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย

(๓) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๑ ข้าราชการต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่นที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในประเทศไทย

(๒) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

ข้อ ๑๒ ข้าราชการต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

(๒) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์หรือบุญคุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด

(๓) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องสนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถและขยันขันแข็ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และยึดมั่นในระบบคุณธรรม

(๔) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

หมวด ๓

กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

ข้อ ๑๓ ก.พ. มีหน้าที่ควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) วางระเบียบเพื่อกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การใช้บังคับประมวลจริยธรรม

(๒) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

(๓) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมามิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

(๔) เผยแพร่และปลูกฝังจริยธรรมให้เป็นที่รับทราบอย่างกว้างขวางทั้งในหมู่ข้าราชการและประชาชน

(๕) ส่งเสริมและยกย่องส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างจริงจัง

(๖) ติดตาม สอดส่องการใช้บังคับ และการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรมและยังไม่มี การดำเนินการใด ก.พ.อาจมีมติให้หัวหน้าส่วนราชการของข้าราชการผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมได้

(๗) ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติตามค่านิยมหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนประมวลจริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพและทั่วถึง

(๘) ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และข้าราชการทั้งปวง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอ คณะรัฐมนตรี และผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๙) ติความ และวินิจัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากประมวลจริยธรรมนี้

(๑๐) ประมวลการตีความและวินิจัยปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวล จริยธรรมนี้ทุกปีและเผยแพร่ให้ข้าราชการทราบเพื่อยึดถือและเป็นแนวทางปฏิบัติ ต่อไป

(๑๑) ทบทวนว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้หรือไม่ทุกสี่ปี

(๑๒) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่จะตกลงกับ ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ข้อ ๑๔ ให้ ก.พ. โดยข้อเสนอของหัวหน้าส่วนราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการ จริยธรรมประจำส่วนราชการขึ้น เพื่อควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวล จริยธรรมนี้

คณะกรรมการจริยธรรมประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกผู้มีความซื่อสัตย์เป็นประจักษ์โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ.

(๒) กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการเลือก กันเองให้เหลือสองคน

(๓) กรรมการสองคนซึ่งเป็นข้าราชการในส่วนราชการที่ได้รับคัดเลือกจาก ข้าราชการพนักงานราชการและลูกจ้างของส่วนราชการนั้น ตามวิธีการดำเนินการที่แต่ ละส่วนราชการเห็นสมควร

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสองคน ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการและรอง หัวหน้าส่วนราชการร่วมกันเสนอ

ให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมเป็นเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม

กรรมการจริยธรรมต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย และเป็นผู้มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของส่วนราชการนั้น

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการ

(๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการ ในกรณีที่มีข้อสงสัย

หรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการ เพื่อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเร็ว

(๓) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการเมื่อได้วินิจฉัยแล้วให้ส่งคำวินิจฉัยให้ ก.พ. โดยพลัน ถ้า ก.พ. มิได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ. รับเรื่อง ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมเป็นที่สุด

(๔) ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญ หรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๕) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการ

(๖) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

(๗) เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการต่อ ก.พ. และประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการเพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อประกอบการเลื่อนเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่งข้าราชการในกลุ่มงาน

(๘) เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นที่เห็นสมควร
ต่อ ก.พ.

(๙) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย
การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครองมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๖ หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ผู้ดำรงตำแหน่ง
ประเภทบริหารประเภทอำนวยการ หรือดำรงตำแหน่งประเภทอื่นที่ทำหน้าที่เป็น
ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และประพฤติตนให้เป็น
แบบอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวล
จริยธรรมนี้ สนับสนุนส่งเสริมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์มีผลงานและความรู้
ความสามารถ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานคุ้มครอง
จริยธรรมของส่วนราชการ

(๒) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา
มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ
ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป ถูกข้าราชการผู้ใดกล่าวหาว่าไม่
ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่อาจดำเนินการเกี่ยวกับการ
การออกคำสั่งแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
หรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือการดำเนินการใดที่เป็น ผลร้ายหรือกระทบ
ต่อสิทธิหน้าที่ของข้าราชการผู้กล่าวหาว่า จะกระทำมิได้เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบ
จากคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการแล้ว

(๓) ส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

(๔) ติดตามสอดส่องให้ข้าราชการในส่วนราชการปฏิบัติตามประมวล
จริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด

(๕) ปฏิบัติตามมติหรือคำวินิจฉัย ก.พ. หรือคณะกรรมการจริยธรรม คำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมมีคำวินิจฉัยใด และหัวหน้าส่วนราชการไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยนั้น ให้เสนอความเห็นของตนและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมไปให้ก.พ. วินิจฉัยได้ เว้นแต่กรณีนั้นมีคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ. วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดไว้แล้ว

(๖) รวบรวมปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นตามที่เห็นสมควรเสนอต่อ ก.พ.

(๗) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ.มอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้จัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกส่วนราชการขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนี้ ซึ่งมีความเป็นอิสระ โดยมีข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นขึ้นไปเป็นหัวหน้ากลุ่ม และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเผยแพร่ ปลุกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

(๒) สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมเพื่อรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา ทั้งนี้ โดยอาจมีผู้ร้องขอหรืออาจดำเนินการตามที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย หรือตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๓) ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ อย่างตรงไปตรงมามีให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

ให้นำความในข้อ ๑๖ (๒) มาใช้กับข้าราชการในกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมด้วย โดยอนุโลมโดยให้ ก.พ. เป็นผู้ให้ความเห็นชอบ

(๔) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

(๕) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่หัวหน้าส่วนราชการคณะกรรมการจริยธรรม หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มงานดังกล่าว

ส่วนที่ ๒

ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๑๘ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๙ เมื่อมีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัยว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๐ ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และ ก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้นั้นพิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ

(๒) ปลุกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

(๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ

(๔) คัดกรองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ

(๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้
โดยเคร่งครัด

(๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๗) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น

(๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของข้าราชการตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม

(๙) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๒๑ เมื่อมีปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ในเรื่องใด ข้าราชการอาจเสนอเรื่องที่เป็นปัญหาดังกล่าวให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัดนำเสนอเพื่อขอคำวินิจฉัยหรืออนุญาตแล้วแต่กรณีจากคณะกรรมการจริยธรรมได้ ในกรณีที่เรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแต่กรณี คณะกรรมการจริยธรรมอาจส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัย

ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าเรื่องดังกล่าวตามวรรคหนึ่งเป็นเรื่องสำคัญอันควรแก่การขอคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดินก็ให้กระทำได้

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ต้องรับผิดชอบวินัย

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่จำเป็นต้องดำเนินการเรื่องใดโดยด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของทางราชการ และไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจริยธรรมได้ทัน ข้าราชการอาจขอคำแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัด

หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องให้คำแนะนำตามสมควรตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน หากไม่มีคำวินิจฉัยในเรื่องที่เป็นปัญหามาก่อน หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมอาจให้คำแนะนำโดยยึดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ ทั้งต้องมุ่งสร้างความสำนึก

คู่มือจริยธรรมเจ้าพนักงานที่ดิน (๗๖)

และเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีของข้าราชการที่สร้างความไว้วางใจ และเชื่อมั่นของปวงชน และการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ให้ส่งเรื่องให้ คณะกรรมการจริยธรรมและ ก.พ.ทราบ

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมตาม แนวทางที่คณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินเคยวินิจฉัยไว้แล้วโดย สุจริตไม่ต้องรับผิดทางวินัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๓ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมและจัดตั้งกลุ่มงาน คุ้มครองจริยธรรมในส่วนราชการทุกแห่งภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประมวล จริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๔ เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่ประมวลจริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับ ให้ ก.พ. จัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ พร้อมดำเนินการปรับปรุงแนว ทางการปฏิบัติหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมให้เหมาะสม

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.พ. รับฟังความคิดเห็นจากข้าราชการ หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และ ผู้ตรวจการแผ่นดินอย่างกว้างขวางและต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ครบหนึ่งปีของการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.